

Vedtatt på Norske Lakseelvers Landsmøtet 27.04.2026:

Sammen for mer villaks i elvene

Norske Lakseelver legger [strategien for 2023-2032](#) til grunn for arbeidsplanen. Den overordnede visjonen til organisasjonen er *Sammen for mer villaks i elvene*.

Norske Lakseelver skal gjøre det enklere for medlemslagene å drive god kunnskapsbasert forvaltning i elvene. Utad skal vi være den viktigste formidleren av kunnskap, og fremme politiske løsninger for å styrke laksebestandene.

Norske Lakseelver legger følgende tre verdier til grunn for sitt arbeid:

- *Inkluderende - vi får med folk!*
- *Kunnskapsbaserte - vi bruker fakta!*
- *Løsningsorienterte - vi finner løsninger!*

NL har sammen med medlemselvene definert hva vi legger i våre verdier.

Status for villaksbestandene og trusselfaktorene for villaksen

NL legger Vitenskapelig råd for lakseforvaltning sine vurderinger av bestandsstatus (Rapport fra VRL nr 21, s. 7) og de menneskeskapte trusselfaktorene (s. 11) til grunn for våre prioriteringer: [Status for norske laksebestander i 2025 - Nasjonalt vitenarkiv](#)

Organisasjonens utviklingspotensial

For å øke vår gjennomslagskraft, blir det viktig å økt engasjement i medlemslagene og styrke samarbeidet med NL sentralt. Målet er at strategien og handlingsplanene skal bidra til å utvikle organisasjonen.

Tema og målformuleringene som følger her, danner sammen med NLs strategi grunnlaget for styrets oppfølging av arbeidsplanen. For å lykkes i arbeidet, blir det også viktig at medlemselvene i størst mulig grad støtter oppunder hovedmålene og følger opp gjennom aktive handlinger. På den måten kan vi sammen jobbe for mer villaks i elvene!

Prioriteringer av tema i arbeidsplanen

For å nå visjonen vår, blir det viktig med fiskereguleringer som sikrer at gytebestandsmålene oppnås, at det vokser opp flest mulig ungfisk i elvene og at smolten overlever ferden ut fjordene. Disse tre faktorene er helt avgjørende for livskraftige villaksbestander over hele landet, og vil også gis høy prioritet i kommende toårsperiode. For å nå målene blir det viktig sette inn innsatsen der effekten er størst, og vår innsats bidrar til en forskjell.

Her presenteres organisasjonens prioriterte tema med hovedmål for neste periode. Både tema og mål har sin forankring i NL-strategien, som ble grundig behandlet i organisasjonen høsten 2022 og vinteren 2023. Arbeidsplanen bygger videre på foregående arbeidsplan fra 2024.

1: Organisasjonsutvikling

1.1 NL skal engasjere flere til å bli aktive i lokal forvaltning

NL vil jobbe for at det rekrutteres flere unge voksne og kvinner til styrene. For å øke bredden i engasjementet vil NL også jobbe for å involvere flere villaksvenner i lokal forvaltning. NL vil også jobbe for å øke antall medlemslag.

NL vil jobbe for å styrke organisasjonsfellesskapet, og bidra til økt engasjementet i medlemslagene ved at flere tar ansvar for oppgaver innen drift av laget og lokal forvaltning.

1.2 NL skal utvikle digitale ferdigheter og informasjonsflyt i medlemslagene

NL vil ha driftsansvaret for en felles lakseportal for medlemslagene, med en tilhørende nettbasert driftsplanløsning. NL vil videre bidra til info direkte til rettighetshaverne om villaksforvaltning for å øke forståelsen for lokal forvaltning og NLS rolle. NL vil etterleve lovkravene ihht. GDPR, og ha gode rutiner for å ivareta datasikkerheten.

2: Bærekraftig fiske

2.1 NL skal jobbe for et bærekraftig fiske på de enkelte laksebestandene

NL vil jobbe for at gytebestandsmålene oppnås gjennom elvetilpassede moderne fiskeregler, som også muliggjør fisketurisme og verdiskaping. NL vil i den forbindelse jobbe for at gjenutsetting av fisk aksepteres som et bærekraftig forvaltningsverktøy.

2.2 NL vil jobbe for en evaluering av lokal forvaltning, både i lys av erfaringene til nå og de siste årenes endrede biologiske forutsetninger. Det er behov for en tydeligere avklaring både av roller og forventninger til lokal forvaltning, særlig med tanke på lovpålagte oppgaver og finansiering. Dette vil også omfatte hvordan stengte elver bør overvåkes og følges opp med tiltak med mål om gjenåpning. Med strengere fiskeregler og flere stengte elver er det behov for en ny nasjonal satsing på bestandsovervåking av laksevassdrag.

2.3 NL vil videre jobbe for at fiske på blanda bestander i sjø stoppes i områder med sårbare og truede bestander. I områder hvor sjølaksefiske tillates vil NL jobbe for en felles fangstrapportering i elv og sjø som er digital og fortløpende.

3: Villaksvennlig oppdrett

3.1 NL skal jobbe for at påvirkning fra lakselus på villaks og sjøørret blir i tråd med det vedtatte miljømålet i Havbruksmeldingen, det vil si lavere enn 10% lusepåført dødelighet på populasjoner av vill laksefisk

NL vil jobbe for at akvakulturregelverket får strengere miljøkrav som ivaretar villaks og sjøørret. NL vil derfor jobbe for en forskriftsfestet ordning med lakseluskvoter slik at det blir færre lus som kan smitte villaks og sjøørret. NL vil videre jobbe for at veksten i oppdrett kun skal skje ved innveksling av åpne merder til lukkede løsninger.

3.2. NL skal jobbe for at det rømmer færre oppdrettslaks, og at flere rømte fisk tas ut fra elvene

NL skal jobbe for et forskriftsfestet krav om nøyaktighet for antall oppdrettslaks i hver enhet. NL vil jobbe for et forskriftsfestet krav om sporingsløsning for rømt oppdrettslaks, som gjelder for alle oppdrettsselskaper. NL vil også jobbe for et forskriftsfestet krav om merking av all oppdrettslaks, både med et ytre kjennetegn og et individmerke.

4: Villaksvennlig vassdragsforvaltning

4.1 NL skal jobbe for at de vedtatte miljømålene nås i lakseførende vassdrag

NL vil bistå medlemslagene med informasjon og faglig støtte ved oppfølging av vannforvaltningsarbeidet for å bedre forholdene for villaks. NL vil jobbe for at tiltak og miljømål i lakseførende vassdrag blir prioritert, og være pådriver for flere restaurerings- og vannmiljøtiltak i lakseførende vassdrag.

4.2 NLs jobbe for at hensynet til villaks ivaretas i regulerte vassdrag

NL vil jobbe for at Miljødesign og flaskehalsanalyser innføres som standard metodikk ved revisjon av vannkraftkonsesjoner i laksevassdrag. For å redusere dødeligheten av utvandrende laks gjennom kraftverk, vil NL jobbe for innføring av krav om velfungerende opp- og nedvandringssløsninger for fisk i regulerte laksevassdrag. NL vil jobbe for at konsesjonsvilkårene følges i regulerte vassdrag, og at miljøforholdene forbedres i disse.

4.3 NL jobbe for sesongtilpasset vannføring i regulerte elver for å sikre villaksens behov

NL vil jobbe for krav om sesongtilpasset minstevannføring ved revisjon av vannkraftkonsesjoner. NL vil også jobbe for å hindre stranding av fisk pga. raske vannstandsdropp ved effektkjøring. NL vil videre jobbe for at økt nedbør (klimavann) kommer villaksen til gode i form av minstevannføring.

4.4 NL skal jobbe for at verna laksevassdrag forblir verna

NL vil jobbe for at vassdragsvernet fortsatt står sterkt og at ingen av de lakseførende, vernede vassdragene blir bygd ut.

5: Villaksvennlig arealforvaltning

5.1 NL skal jobbe for økt bevissthet om villaks i arealplanlegging, og redusere negativ påvirkning på villaksens leveområder

NL vil engasjere medlemslagene til å medvirke i kommunale planprosesser som påvirker villaksen. NL vil på den måten jobbe for å øke bevisstheten om nasjonale laksevassdrag som et beskyttelsesregime for villaks. NL vil videre jobbe for at det ikke blir gjort skadelige tiltak i lakseførende verna vassdrag. NL vil også jobbe for at det stilles miljøkrav til oppdrett i kommuneplaner og kystsoneplaner for å ivareta villaksen.

6: Pukkellaks, *Gyrodactylus salaris* og fisesykdommer

*6.1 NL skal jobbe for at *Gyrodactylus salaris* blir utryddet i alle norske elver*

NL vil jobbe for at elvene i Drammensregionen blir behandlet.

6.2 NL skal jobbe for bekjempelse av pukkellaks

NL vil jobbe for at pukkellaks skal bekjempes, og ikke forvaltes som en høstbar art. NL vil videre jobbe for bekjempelse av pukkellaks med lav risiko for bifangst av atlantisk laks, sjøørret og sjørøye. I praksis betyr dette uttak av pukkellaks i elvemunningen/elva.

6.3. NL skal jobbe for økt overvåkning av og beredskap mot sykdom på villaks

NL vil jobbe for at myndighetene øker overvåkingen av sykdom på villaks. NL vil også jobbe for felles rutiner for beredskap, håndtering og oppfølgende tiltak i forvaltningslagene for å hindre sykdomsutbrudd, og når utbrudd av fisesykdommer skjer i vassdragene.

7: Samfunnskontakt

7.1 NL skal sette villaksen på den politiske dagsorden, både som ressurs og som miljøindikator

NL vil aktivt oppsøke myndigheter og politiske miljøer for å formidle kunnskap om villaks og løsninger på de mange problemene villaksen står overfor.

7.2 NL skal jobbe for at flere vil bevare villaksen

NL vil ta initiativ til samarbeid og aktiviteter som gjør at flere ser verdien av villaksen. NL vil i sitt kommunikasjonsarbeid formidle kunnskap om villaks og løsninger på de mange problemene villaksen står overfor, samt gleden og verdien ved natur- og fiskeopplevelser i elvene.